Grunnlovsforslag 23

(2011–2012)

Grunnlovsforslag fra Ulf Erik Knudsen, Øyvind Vaksdal og Torgeir Trældal

Dokument 12:23 (2011–2012)

Grunnlovsforslag fra Ulf Erik Knudsen, Øyvind Vaksdal og Torgeir Trældal om endring av Grunnloven § 75 (stabile rammebetingelser for næringslivet)

Til Stortinget

Bakgrunn

Stabile rammebetingelser er av vesentlig betydning for norsk næringsliv. Det er en økende forståelse for at større grad av forutsigbarhet er nødvendig for å legge til rette for langsiktige investeringer i Norge.

I hvilken grad behovet for stabile rammebetingelser for næringslivet vil bli ivaretatt, kommer i første rekke an på den politiske vilje og evne til å fastholde politiske beslutninger uten hyppige skifter. I forslaget konsentrerer forslagsstillerne seg først og fremst om behovet for konstitusjonelle redskaper for å sikre en viss langsiktighet på områder hvor det er politisk vilje til bruk av slike virkemidler.

Spørsmålet er om det finnes et reelt behov for redskaper som gjør det mulig å låse politiske valg for noe lengre tid enn det som i dag er mulig gjennom vanlige flertallsvedtak i Stortinget under hvert enkelt års budsjettbehandling, og hvordan slike redskaper eventuelt bør utformes.

En mulighet er å låse politiske kompromisser gjennom endringer i Grunnloven selv, slik som det blir gjort med valgordningen. Men dette vil slett ikke alltid være ønskelig på f.eks. det økonomiske området, der forholdene kan endre seg raskere enn grunnlovsendringsprosedyren gjør det mulig å henge med. Dersom man vil ha en mulighet for større grad av rettslig binding av den politiske handlefrihet fra sak til sak, må den altså etableres gjennom andre slags konstitusjonelle grep.

I de siste år har ønsker om konstitusjonelle redskaper for å bidra til større langsiktighet kommet til syne i offentlige utredninger på flere områder. Spørsmål av denne karakter har bl.a. blitt reist i rapportene fra Andreassen-utvalget om bedre budsjettering i staten (NOU 2003:6) og Skauge-utvalget om nytt skattesystem (NOU 2003:9 med vedlegg).

Verdt å nevne er også en rekke bestemmelser i Stortingets forretningsorden som etter sin ordlyd gjennom krav om kvalifisert flertall, forslag fra stortingspresidenten eller annet for å vedta avvik – setter grenser for flertallets rett til å innrette Stortingets arbeid slik det selv vil. Slike regler må forstås som utslag av et ønske om å begrense Stortingets handlefrihet på de aktuelle punkter. Det samme gjelder reglene for budsjettbehandlingen i Stortinget, som nettopp forutsetter at Stortinget i senere faser av saksbehandlingen må holde seg innenfor de budsjettrammer som er fastsatt tidligere i løpet.

I Sverige – som flere hovedtrekk av budsjettreformen er hentet fra – er hovedreglene fastsatt i riksdagsordningen, som ikke kan endres eller fravikes av Riksdagen med simpelt flertall. I Norge blir forretningsordenen derimot vedtatt med simpelt flertall. Dermed står den konstitusjonelle hovedregel – som samtidig ivaretar et grunnkrav i demokratiske styringssystemer – om at Stortingets vedtak kan oppheves eller endres i samme form som de selv er truffet, i veien for at nasjonalforsamlingen (rettslig sett) kan binde seg selv.

Det at forretningsordenen ser ut til stort sett å fungere greit under normale forhold, er ikke nok til å skjule at et flertall i Stortinget når som helst kan endre eller fravike de bestemmelsene vi finner der.

Dermed gir heller ikke den noe pålitelig redskap for å sikre større langsiktighet i politikken.

Vedtaksformens betydning

Spørsmålet blir altså om det er behov for nye former for politiske vedtak som kan bidra til å sikre større langsiktighet enn vedtak som er utmyntet i ordinær lov eller plenarvedtak, men som ikke har de ulemper når det gjelder muligheten for rask endring som kan følge av grunnlovfesting.

I et overordnet konstitusjonelt perspektiv er «lov» og bindende «plenarvedtak» ett og det samme; det norske skillet på dette punkt må forstås i lys av det nå antikverte skillet mellom vedtak i odelsting og lagting på den ene siden, og i Stortinget i plenum på den annen. Som vi allerede har vært inne på, blir vanlige lov- og plenarvedtak truffet med simpelt flertall og kan altså endres i samme form. Dertil kommer at slike vedtak i økende grad ser ut til å bli ansett som en måte å «nedfelle» den politiske flertallsviljen på, snarere enn som uttrykk for normer som skal ha en viss varighet og som forplikter de som har truffet dem.

Selvsagt representerer ikke tanken om lover som politiske vedtak i seg selv noe galt. Det er heller ikke noe galt i at lovbestemmelser kan endres gjennom nye politiske vedtak. Det er tvert imot et kjernepunkt i demokratiske styringssystemer at maktforholdene skal kunne skifte over tid. Problemet er bare at tanken om loven som noe (relativt) varig – at det forplikter for fremtiden at en lov sier A i stedet for B, og at det skal sterke grunner for etter kort tid å gå over fra A til B – på denne måten går tapende ut. Og når endringstakten er høy, gir det mindre mening å bruke lovbestemmelser som politisk redskap for å sikre en viss langsiktighet.

Det som nettopp er sagt om hvorfor lovformen ikke gir noe sterkt redskap for å sikre langsiktighet, gjelder tilsvarende for plenarvedtak. På den annen side møter vi her tidsbegrensningen for skattevedtak og systemet med ettårige budsjetterminer (om enn med mulighet for å stille midler til disposisjon for bruk også i senere budsjettår). Men dette reiser noen egne spørsmål som vi snart skal komme litt tilbake til.

Det eneste redskap som norsk rett i dag har dersom staten ønsker å binde seg sterkere, er vedtak i form av grunnlovsendringer. Slike vedtak er vanskeligere å treffe enn vanlige lov- og plenarvedtak (særlig frist for å fremme forslag, ventetid og kvalifisert flertall, se Grunnloven § 112). Nettopp denne «stivheten» kan gjøre Grunnloven særlig egnet som politisk redskap: Det som først er bestemt i denne form, er vanskeligere å endre enn andre typer av politiske vedtak.

Om Grunnloven faktisk får sterk gjennomslagskraft som redskap til å realisere politiske mål, kommer ikke bare an på vedtaksformen. I tillegg må vi se på bestemmelsenes innhold om de er klare og presise eller det snarere er tale om politiske deklarasjoner slik som f.eks. i Grunnloven § 110, hvor lett det er å omtolke dem slik at innholdet «passer» til det embetsverket eller andre ønsker seg til enhver tid og håndhevingens effektivitet (i siste instans ved domstolene). Vedtak i grunnlovs form gir altså ikke i seg selv noen tilstrekkelig garanti for at det aktuelle mål vil bli oppnådd. Men denne vedtaksformen gir i alle fall et utgangspunkt, og det er lite som taler for at Stortinget aktivt ønsker å sette seg utover det Grunnloven bestemmer. Det blir snarere spørsmål om hva den betyr til enhver tid.

På denne bakgrunn bør det overveies om Grunnloven selv kan brukes til å sikre større langsiktighet i f.eks. rammevilkårene for norsk næringsliv. At tankegangen ikke uten videre kan avvises, følger allerede av at en rekke bestemmelser om menneskerettigheter også er av betydning for næringslivet. Dette gjelder bl.a. vernet mot tilbakevirkende lovgivning og eiendomsrett (Grunnloven §§ 97 og 105). Men nettopp disse bestemmelsene illustrerer samtidig at bestemmelser om materielt vern for økonomiske posisjoner må veies mot statens behov for kontroll med statsfinansene under hensyn til skiftende konjunkturer og hva som er politisk ønskelig. Mange eksempler fra regler om forbud mot budsjettunderskudd til problemene med «stabilitetspakten» i eurosonen er egnet til å illustrere noen av de problemene som kan oppstå. På denne bakgrunn er det ikke bestemmelser av denne karakter som vil bli foreslått her. Det finnes tungtveiende argumenter mot en såpass vidtgående løsning på områder der det også kan være behov for en viss fleksibilitet slik som når det gjelder sentrale deler av økonomien. En annen mulighet er å vedta grunnlovsbestemmelser om tidsgrenser, dvs. regler om at visse typer vedtak ikke kan treffes med virkning for mindre eller mer enn et nærmere angitt tidsrom. I dag gir Grunnloven ett eksempel av denne typen, nemlig § 75 bokstav a om at vedtak om «Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder» ikke gjelder «ud-over 31 December i det næst paafølgende Aar, medmindre de af et nyt Storthing udtrykkelig fornyes». I sin tur har dette konsekvenser for avgrensingen av det ordinære budsjettåret.

Ut fra behovet for langsiktighet kan man tenke seg å endre den sistnevnte bestemmelse med sikte på å utvide maksimaltiden (jf. NOU 2003:6 kap. 8.7 og vedlegg 2) eller eventuelt å innføre en minste virketid. Men de hensyn som bærer dagens regler om tidsbegrensning taler samtidig mot en slik reform, iallfall når det gjelder skattevedtak. Dessuten er det jo alt i

dag adgang til å gi bevilgningsvedtak rettslig virkning utover vedkommende budsjettår i form av fullmakt til å bruke pengene i et senere år.

Det viktigste her er likevel at adgang til å treffe vedtak som etter sitt innhold skal gjelde for mer enn ett år, ikke avskjærer Stortinget fra senere å ombestemme seg. Her gjelder fortsatt det sikre utgangspunkt at et vedtak gjelder inntil det blir endret eller opphevet gjennom nytt vedtak i samme fonn. Dette gir en skrøpelig garanti for langsiktighet. Slik de mange «planer» for forsvar, vei osv. illustrerer, er det intet i veien for at Stortinget ombestemmer seg underveis i planperioden (så langt staten ikke har bundet seg med hensyn til tredjemenn, f.eks. private entreprenører). Dette gjelder selv om vedtaket skulle være formet som en «bevilgning» for en lengre periode enn ett år, noe som bare unntaksvis er tilfellet.

En semikonstitusjonell vedtaksform

Den mekanisme som ligger i å ha ulike former for vedtak, kan imidlertid brukes til å sikre større langsiktighet. Det som peker seg ut, er konstitusjonelle bestemmelser om en annen vedtaksprosess enn de Grunnloven i dag gir anvisning på. Tiden er inne til å diskutere behovet for et mellomnivå mellom grunnlov og lov.

Mange andre land kjenner et slikt nivå: Det er altså tale om vedtak som står over og binder ordinær lov, men som samtidig er underordnet Grunnloven og derfor må holde seg innenfor de grenser som settes der. En slik plassering nær toppen av rettssystemet gjør det rimelig å betegne en slik vedtakskategori som semikonstitusjonell.

Det som skiller grunnlovsformen fra vanlig lov, er de særlige krav som gjelder til saksbehandlingen. På samme måte vil skillet med hensyn til vanlige lov- eller plenarvedtak måtte trekkes på grunnlag av ulikhetene i kravene til saksbehandlingen. For et nytt semikonstitusjonelt nivå er det mulig å tenke seg en lang rekke varianter av slike krav (kvalifisert flertall, en viss ventetid, særlige krav til saksforberedelsen ...). I norsk sammenheng er det mest nærliggende å tenke på krav om kvalifisert flertall, f.eks. 2/3, men uten krav om ventetid slik som for grunnlovsendringer.

Grunnlovsbestemmelser som åpner for vedtak av semikonstitusjonell karakter kan brukes til ulike formål som fastsettelse av hovedregler i skattesystemet, særlig viktige regler for Stortingets saksbehandling osv. Mer generelt kan formen brukes hvis man ønsker å gi et vedtak muligheten til et lengre liv enn det som sikres gjennom vedtak etter hovedregelen om at simpelt flertall er nok.

Det man ikke kan oppnå ved bruk av semikonstitusjonelle teknikker, er absolutt sikkerhet for økt langsiktighet. Også slike vedtak vil bare gjelde inntil de blir endret eller opphevet gjennom nye vedtak eller inntil formålet er realisert. Hvor lenge et vedtak blir stående, vil også her komme an på den politiske vilje. Men bruk av en vedtaksform som gjør det vanskeligere å få til endring vil i det minste øke sannsynligheten for økt stabilitet. Vi fremmer forslag i samsvar med dette.

Nærmere om forslagene

Forslag I og II – Semikonstitusjonell vedtaksform

Forslagene på dette punkt gjelder grunnlovsendringer som åpner veien for å bruke en semikonstitusjonell vedtaksfonn der endringer bare er mulig etter en mer krevende prosedyre enn den som gjelder for vanlige lov- og plenarvedtak. Forslagene bør innpasses i Grunnloven § 75, som opplister Stortingets særlige kompetanser. Siden forholdet til lovgivningsprosedyren reiser særlige problemer, er de begrenset til visse spørsmål som blir avgjort av Stortinget i plenum, nemlig skattevedtak, bevilgninger mv. (virkeområdet er i størst mulig grad angitt ved hjelp av ord og uttrykk som allerede finnes i § 75). Men dette er samtidig spørsmål av stor betydning for de formål vi her forfølger, ikke minst for å sikre en større langsiktighet i rammene for næringsvirksomhet.

Den første gruppen av alternative vedtaksforslag (alternativene under forslag I og II) gjelder en ny bestemmelse i Grunnloven § 75 b (eventuelt b–c eller b–d). For å gi Stortinget valgmuligheter på dette punkt fremmes det også forslag om å ta tilsvarende formuleringer inn i § 75 f (eventuelt f–g eller f–h).

Ad alternativ 1

Formuleringene om hva slike semikonstitusjonelle bestemmelser kan gjelde, er hentet fra § 75 a. Hvis denne vedtaksformen benyttes, vil f.eks. et bevilgnings- eller skattevedtak gjelde for den tid som følger av vedtakets innhold (utover det enkelte budsjettår) dersom ikke Stortinget senere bestemmer noe annet med tilsvarende, kvalifisert flertall. Et krav om 2/3 flertall fremstår som passende strengt i forhold til utgangspunktet om at Stortinget treffer sine vedtak med simpelt flertall. Vedtaksformen avviker fra de krav som gjelder for grunnlovsendringer fordi det ikke er nødvendig å vente til etter neste valg, og det foreslås ikke andre regler om minste deltagelse i avstemningen (quorum) enn det som følger av Grunnloven § 73 for vanlige lov- og plenarvedtak.

Ad alternativ 2

1 dette alternativet er en «solnedgangsbestemmelse» lagt til det som ellers følger av alternativ 1.

Den innebærer at vedtaket kan utstyres med en tidsbegrensning (f.eks. åtte år) og at nytt vedtak må til dersom bestemmelsens innhold skal bli videreført etter tidsgrensens utløp. Hvis bestemmelsen blir utstyrt med en slik tidsbegrensning, reduseres faren for at den binding som ligger i kravet om 2/3 flertall skal gi uønskede resultater etter noen år. Samtidig vil uttrykkelig angivelse av en slik grense skape en rimelig grad av sikkerhet for at vedtakets realinnhold vil bli stående til utløpet av tidsbegrensningen. Næringslivet og andre vil kunne innrette seg i samsvar med dette.

Ad alternativ 3

Alternativet tilsvarer alternativ 1, men slik at området for vedtak av semikonstitusjonell karakter er utvidet til også å gjelde de deler av Stortingets forretningsorden som er av en slik karakter at det er behov for å binde stortingsflertallet (ordet «Orden» er hentet fra Grunnloven § 66). Slike bestemmelser i dagens forretningsorden som krever f.eks. kvalifisert flertall eller andre særlige prosedyrer for endring (se ovenfor), bør finne sin plass her. Det samme gjelder de deler av reglene om budsjettprosedyren som tar sikte på å binde Stortinget til vedtak om budsjettrammer mv. som er truffet tidligere i samme sesjon.

Ad alternativ 4

Alternativet tilsvarer alternativ 2, men med tillegg av bestemmelsen om Stortingets forretningsorden.

Ad alternativ 5–8

Som alternativene 1–4, men slik at bestemmelsene er foreslått innpasset i § 75 litra f (for å komme etter reglene om bevilgningsmyndighet i dagens § 75 litra d og e).

Ad alternativ 9

Ettersom alternativ 9 til 12 er utformet som to nye bokstaver i § 75, er de satt opp under et eget forslagsnummer II.

Alternativ 9 er innholdsmessig tilnærmet identisk med alternativ 3. Men bestemmelsene om skatt, toll osv. og om Stortingets forretningsorden er fordelt på to bokstaver, og hele Stortingets «Orden» tatt med, ikke bare de deler av forretningsordenen som ikke skal kunne endres med simpelt flertall. Men intet vil hindre Stortinget i å vedta de sentrale bestemmelsene i denne form, og overlate («delegere») til Stortinget med simpelt flertall å fastsette regelverket for øvrig.

Ad alternativ 10

Innholdsmessig tilnærmet identisk med alternativ 4, men slik at bestemmelsene om skatt, toll osv. og om Stortingets forretningsorden er fordelt på to bokstaver (om det siste, se nærmere i kommentarene til alternativ 9). Dessuten er bestemmelsen om adgang til å fastsette en maksimal virketid i dette alternativ begrenset til å gjelde for bestemmelsene om skatt, toll osv.

Ad alternativ 11–12

Som alternativ 9–10, men slik at bokstavnummeret er justert (slik som alternativene 5–8, jf. ovenfor).

Forslag III – Bestemmelsen om Stortingets adgang til å vedta «anmodninger», «henstillinger» eller «resolusjoner»

Stortingets rett til å vedta henstillinger e.l. til regjeringen eksisterer allerede i kraft av det klare utgangspunkt at Stortinget rettslig sett kan vedta alt som ikke står i strid med regler av overordnet karakter (konstitusjonelle regler eller – for vanlige plenarvedtak – regler i lovgivningen). Den følger også av langvarig praksis.

Det er ikke tvilsomt at slike vedtak etter omstendighetene kan ha storpolitisk betydning. Men det har lenge vært noe uklart i hvilken grad de er rettslig bindende for regjeringen (såkalte «instrukser»). Av flere grunner er spørsmålet av liten praktisk betydning, og det er i beste fall uklart hvilke andre følger enn de politisk parlamentariske det kan ha om regjeringen klart skulle bryte med slike pålegg. Dessuten reiser en slik lære en rekke spørsmål om hvordan stortingsvedtak rettet til regjeringen skal utformes og tolkes. En rekke av disse spørsmålene får liten eller ingen praktisk betydning dersom behovet for å skille mellom vedtak som er «rettslig» bindende og rene «henstillinger» e.l. tenkes bort.

Usikkerheten på dette punkt bidrar til å skape usikkerhet om det rettslige rammeverk som regjeringen arbeider innenfor – og dermed også for næringslivet og andre som er avhengig av konsesjoner osv. I manges øyne blir usikkerheten forsterket av de tendenser til «stortingsregjereri» som mindretallsparlamentarismen åpner for og den mulighet for usikkerhet om politikkens innhold (uavhengig av hvem som sitter i regjering) som ligger i dette.

På denne bakgrunn foreslår vi å ta en bestemmelse om Stortingets adgang til å vedta «anmodninger», «henstillinger» eller «resolusjoner» inn i Grunnloven § 75. For adgangen i seg selv vil ikke dette representere noe nytt (men det vil være en fordel at også denne delen av Stortingets oppgaver kommer til uttrykk i Grunnlovens tekst). Men en slik bestemmelse vil gjøre det klart at det er tale om nettopp «anmodninger», «henstillinger» eller «resolusjoner». Dermed vil det bli avklart at vedtakene ikke er

rettslig bindende og altså ikke påvirker det rettslige rammeverket for næringsvirksomhet mv. I stedet må politisk uenighet om regjeringen har tatt tilstrekkelig hensyn til Stortingets syn avklares i den politiske sfære der slike spørsmål i alle tilfelle hører hjemme, nemlig i og omkring Stortinget selv.

De tre alternative forslag som er fremlagt på dette punkt, avviker utelukkende fra hverandre ved ordvalget (enten «anmodninger», «henstillinger» eller «resolusjoner»). Ellers er det tale om valg mellom ulike bokstaver innenfor § 75 selv: § 75 b kan velges dersom ingen av forslagene om bestemmelser av semikonstitusjonell karakter under samme bokstav ikke skulle føre frem (se ovenfor), hvis en slik bestemmelse blir tatt inn som § 75 b, kan bestemmelsen om «anmodninger», «henstillinger» eller «resolusjoner» vedtas som § 75 c, osv. På denne måten oppgår summen av formelt avvikende alternativer til 15.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

I

§ 75 Ny bokstav b skal lyde:

Alternativ 1 A (originalspråk):

b. med to Trediedeles Flertal at paalægge Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder og bevilge Pengesummer, naar Beslutningen skal have Virkning udover det enkelte Budgetaar;

Alternativ 1 B (bokmål og nynorsk):

b. med to tredjedels flertall å pålegge skatter, avgifter, toll og andre offentlige byrder og bevilge pengesummer når beslutningen skal ha virkning ut over budsjettåret;

–

b. med to tredjedels fleirtal å fastsetje skattar, avgifter, toll og andre offentlege bører og løyve pengesummar når avgjerda skal ha verknad ut over budsjettåret;

Alternativ 2 A (originalspråk):

b. med to Trediedeles Flertal at paalægge Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder og bevilge Pengesummer, naar Beslutningen skal have Virkning udover det enkelte Budgetaar; i Beslutningen kan bestemmes, at den udelukkende skal have Virkning for en nærmere angiven Periode;

Alternativ 2 B (bokmål og nynorsk):

b. med to tredjedels flertall å pålegge skatter, avgifter, toll og andre offentlige byrder og bevilge pengesummer når beslutningen skal ha virkning ut over budsjettåret; i beslutningen kan det bestemmes at den utelukkende skal ha virkning for en nærmere angitt periode;

–

b. med to tredjedels fleirtal å fastsetje skattar, avgifter, toll og andre offentlege bører og løyve pengesummar når avgjerda skal ha verknad ut over budsjettåret; i avgjerda kan det fastsetjast at ho berre skal ha verknad for ein viss periode;

Alternativ 3 A (originalspråk):

b. med to Trediedeles Flertal at paalægge Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder og bevilge Pengesummer, naar Beslutningen skal have Virkning udover det enkelte Budgetaar, samt fastsætte de Dele af Storthingets Orden, der ikke kunne ændres eller fraviges ved simpelt Flertal;

Alternativ 3 B (bokmål og nynorsk):

b. med to tredjedels flertall å pålegge skatter, avgifter, toll og andre offentlige byrder og å bevilge pengesummer når beslutningen skal ha virkning utover budsjettåret, samt fastsette de deler av Stortingets orden som ikke kan endres eller fravikes med simpelt flertall;

–

b. med to tredjedels fleirtal å fastsetje skattar, avgifter, toll og andre offentlege bører og løyve pengesummar når avgjerda skal ha verknad ut over budsjettåret, og å fastsetje dei delane av Stortingets orden som ikkje kan endrast eller fråvikast med vanleg fleirtal;

Alternativ 4 A (originalspråk):

b. med to Trediedeles Flertal at paalægge Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder og bevilge Pengesummer, naar Beslutningen skal have Virkning udover det enkelte Budgetaar, samt fastsætte de Dele af Storthingets Orden, der ikke kunne ændres eller fraviges ved simpelt Flertal; i Beslutningen kan bestemmes, at den kun skal have Virkning for en bestemt Periode;

Alternativ 4 B (bokmål og nynorsk):

b. med to tredjedels flertall å pålegge skatter, avgifter, toll og andre offentlige byrder og å bevilge pengesummer når beslutningen skal ha virkning utover budsjettåret, samt fastsette de deler av Stortingets orden som ikke kan endres eller fravikes med simpelt flertall; i beslutningen kan det bestemmes at den bare skal ha virkning for en bestemt periode;

–

b. med to tredjedels fleirtal å fastsetje skattar, avgifter, toll og andre offentlege bører og løyve pengesummar når avgjerda skal ha verknad ut over budsjettåret, og å fastsetje dei delane av Stortingets orden som ikkje kan endrast eller fråvikast med vanleg fleirtal; i avgjerda kan det fastsetjast at ho berre skal ha verknad for ein viss periode;

Felles for alternativ 1 (A og B) til 4 (A og B):

Nåværende § 75 bokstav b blir ny bokstav c, nåværende bokstav c blir ny bokstav d osv.

Alternativ 5 (A og B) til 8 (A og B):

Som alternativ 1 (A og B) til 4 (A og B), men slik at bestemmelsen blir § 75 ny bokstav f, og slik at nåværende § 75 bokstav f blir ny bokstav g, nåværende bokstav g blir ny bokstav h osv.

II

§ 75 Ny bokstav b og c skal lyde:

Alternativ 9 A (originalspråk):

b. med to Trediedeles Flertal at paalægge Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder og bevilge Pengesummer, naar Beslutningen skal have virkning udover det enkelte Budgetaar;

c. med to Trediedeles Flertal at fastsætte Storthingets Orden;

Alternativ 9 B (bokmål og nynorsk):

b. med to tredjedels flertall å pålegge skatter, avgifter, toll og andre offentlige byrder og å bevilge pengesummer når beslutningen skal ha virkning utover budsjettåret;
c. med to tredjedels flertall å fastsette Stortingets orden;

–

b. med to tredjedels fleirtal å fastsetje skattar, avgifter, toll og andre offentlege bører og løyve pengesummar når avgjerda skal ha verknad ut over budsjettåret;
c. med to tredjedels fleirtal å fastsetje Stortingets orden;

Alternativ 10 A (originalspråk):

b. med to Trediedeles Flertal at paalægge Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder og bevilge Pengesummer, naar Beslutningen skal have virkning udover det enkelte Budgetaar; i Beslutningen kan bestemmes, at den kun skal have Virkning for en bestemt Periode;
c. med to Trediedeles Flertal at fastsætte Storthingets Orden;

Alternativ 10 B (bokmål og nynorsk):

b. med to tredjedels flertall å pålegge skatter, avgifter, toll og andre offentlige byrder og å bevilge pengesummer når beslutningen skal ha virkning utover budsjettåret; i beslutningen kan det bestemmes at den kun skal ha virkning for en bestemt periode;
c. med to tredjedels flertall å fastsette Stortingets orden;

–

b. med to tredjedels fleirtal å fastsetje skattar, avgifter, toll og andre offentlege bører og løyve pengesummar når avgjerda skal ha verknad ut over budsjettåret; i avgjerda kan det fastsetjast at ho berre skal ha verknad for ein viss periode;
c. med to tredjedels fleirtal å fastsetje Stortingets orden;

Felles for alternativ 9 (A og B) og 10 (A og B):

Nåværende § 75 bokstav b blir ny bokstav d, nåværende bokstav c blir ny bokstav e osv.

Alternativ 11 (A og B) og 12 (A og B):

Som alternativ 9 (A og B) og 10 (A og B), men slik at bestemmelsene blir § 75 nye bokstaver f og g, og slik at nåværende § 75 bokstav f blir ny bokstav h, nåværende bokstav g blir ny bokstav i osv.

III

Ny § 75 bokstav b skal lyde:

Alternativ 13 A (originalspråk):

b. at fremsætte Anmodninger til Regjeringen;

Alternativ 13 B (bokmål og nynorsk):

b. å fremsette anmodninger til regjeringen;

–

b. å komme med oppmodingar til regjeringa;

Alternativ 14 A (originalspråk):

b. at fremsætte Henstillinger til Regjeringen;

Alternativ 14 B (bokmål og nynorsk):

b. å fremsette henstillinger til regjeringen;

–

b. å komme med forespurnader til regjeringa;

Alternativ 15 A (originalspråk):

b. at fremsætte Resolutioner til Regjeringen;

Alternativ 15 B (bokmål og nynorsk):

b. å fremsette resolusjoner til regjeringen;

–

b. å setje fram resolusjonar til regjeringa;

Felles for alternativ 13 (A og B) til 15 (A og B):

Nåværende § 75 bokstav b blir ny bokstav c, nåværende bokstav c blir ny bokstav d osv.

Alternativ 16 (A og B) til 18 (A og B):

Som alternativ 13 (A og B) til 15 (A og B), men slik at bestemmelsen blir § 75 bokstav c, og slik at nåværende § 75 bokstav c blir ny bokstav d, nåværende bokstav d blir ny bokstav e osv.

Alternativ 19 (A og B) til 21 (A og B):

Som alternativ 13 (A og B) til 15 (A og B), men slik at bestemmelsen blir § 75 bokstav d, og slik at nåværende § 75 bokstav d blir ny bokstav e, nåværende bokstav e blir ny bokstav f osv.

Alternativ 22 (A og B) til 24 (A og B):

Som alternativ 13 (A og B) til 15 (A og B), men slik at bestemmelsen blir § 75 bokstav g, og slik at nåværende § 75 bokstav g blir ny bokstav h, nåværende bokstav h blir ny bokstav i osv.

Alternativ 25 (A og B) til 27 (A og B):

Som alternativ 13 (A og B) til 15 (A og B), men slik at bestemmelsen blir § 75 bokstav h, og slik at nåværende § 75 bokstav h blir ny bokstav i og nåværende bokstav i blir ny bokstav j.

28. september 2012

Ulf Erik Knudsen **Øyvind Vaksdal** **Torgeir Trældal**

Referert i Stortingets møte 28. september 2012.

«Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje storting etter neste valg.»

Dag Terje Andersen
president